Andra SIMNIŠKYTĖ

VAINEIKIŲ PILKAPYNO TYRINĖJIMAI 1998 M.

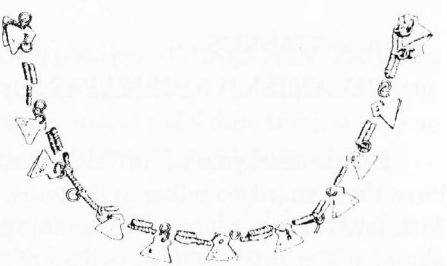
1998 m. buvo tęsiami tyrinėjimai Vaineikių pilkapyne (Rokiškio r.). 1997 m. pradėjus tirti paminklą, iškastas 1 pilkapis ir kelios perkasos (žr. *ATL 1996 ir 1997 metais*, V., 1998, p. 155–156). 1998 m. ištirti 2 pilkapiai. Sampiluose rasta 11 kapų ir jų pėdsakų. Per 2 tyrinėjimų sezonus ištirti 3 pilkapiai, kuriuose buvo 15 griautinių kapų.

Pilkapio Nr. 2 sampilas nuskleistas, apie 8 m skersmens. Akmenų vainiko neišlikę. Kartu su 1997 m. ištirtu kapu Nr. 1 pilkapyje buvo 6 palaidojimai, arti žemės paviršiaus – 5–30 cm gylyje.

Pilkapio Nr. 3 Š dalis nuarta. Išlikęs sampilas buvo 9–10 m skersmens, 0,7–0,9 m aukščio. Šiame pilkapyje užfiksuoti akmenų vainiko (?) likučiai, kurie nesudarė taisyklingo lanko. Akmenys nedideli (17×8×6 cm, 10×8×8 cm ir pan.), beveik visi skaldyti. Čia taip pat rasti 6 griautiniai kapai, buvę 20–60 cm gylyje.

Kapai pilkapiuose orientuoti įvairiai: 1 kapas – į R, 1 – į ŠR, 1 – į PR, 1 – į P, 2 – į V, 2 – į PV, kitų kapų orientacija neaiški. Anksčiausi kapai įrengti ant pagrindo. Šalia jų, galvūgalyje ir (ar) kojūgalyje, padėti nedideli 1–2 akmenukai (pilkapis Nr. 2, kapai Nr. 5, 6). Vėliau mirusieji buvo įkasami į sampilą, tačiau duobių kontūrai neišryškėjo. Dalis mirusiųjų įkasti akmenų vainiko vietoje (pilkapis Nr. 2, kapas Nr. 3; pilkapis Nr. 3, kapas Nr. 3).

1998 m. rasti 2 vyrų, 5 moterų ir paauglio kapai. Kitų lytis neaiški. Vyrų kapai labai skurdūs. Pilkapyje Nr. 3, kape Nr. 1, kojūgalyje, rasti neaiškaus geležinio dirbinio fragmentai, o kape Nr. 3 vyras palaidotas tik su įvija dubens srityje. Moterų kapai turtingesni.

Pav. 17. Galvos ar kaklo apvara iš Vaineikių pilkapyno pilkapio Nr. 3, kapo Nr. 5.
Fig. 17. Headband or necklace from burial No. 5, barrow No. 3, Vaineikiai barrow cemetery.

Ankstyvojo laikotarpio kapuose buvo kaklo apvara iš įvijėlių ir pusmėnulio formos kabučių (pilkapis Nr. 2, kapas Nr. 5), ritinis smeigtukas, apyrankė (pilkapis Nr. 3, kapas Nr. 4), peilis-pjautuvėlis (pilkapis Nr. 2, kapas Nr. 6). Vėlesnio periodo moters kape Nr. 5 (pilkapis Nr. 3) rasta galvos ar kaklo apvara iš dvigubų trapecijos formos kabučių – 2-asis geriau išlikęs tokio tipo radinys Lietuvoje (17 pav.). Pilkapyje Nr. 2, kape Nr. 3, rastas kirvis, ietigalis ir kelios apyrankės. Atlikus antropologinius tyrimus, paaiškėjo, jog tai moters kapas.

Pilkapyje Nr. 3, PV ketvirtyje, 20–30 cm gylyje, rasta maždaug 60 vieno puodo šukių. Keramika žiesta, puošta banguotu ornamentu, datuojama XIII–XIV a.

Paminklas priklauso sėlių gentims. Pagal rastuosius dirbinius kapai datuojami III–V a. pr. ir VI a. pab. – VIII a.

Andra SIMNIŠKYTĖ

Exploration of Vaineikiai barrow cemetery in 1998

In 1998 in Vaineikiai barrow cemetery (Rokiškis district) LIH explored 2 barrows, where 11 inhumations were found. The burials are dating from the beginning of the 3-5th century and the end of the 6th century to the 8th century.

Jonas STANKUS

LAVARIŠKIŲ PILKAPYNO TYRINĖJIMAI 1998 M.

KVAD užsakymu Lavariškių pilkapyno (AR 1219; Trakų r.) teritorijoje buvo tirtos suardyto pilkapio liekanos, esančios miško keliuko, vedančio į Mikalavos kaimą, zonoje. Šioje zonoje pastebėta iš žemės kyšančių pavienių akmenų. Čia tirta 3×10 m dydžio perkasa ir 1×4 m dydžio jos tąsa ties kvadratu 10C.

Kasant perkasą, 15–25 cm gylyje, visame jos plote, atidengta įvairaus dydžio akmenų. Tarp jų buvo matyti smulkių angliukų. 30–35 cm gylyje akmenų dar padaugėjo. 40 cm gylyje visoje perkasoje buvo matyti smėlis, visiškai atidengti joje esantys akmenys: 10×10×12 cm; 10×15×18 cm;